

MICHAEL KUYUCU

michael@michaelshow.net

Meslek birlikleri birleşmeli mi?

Geçen gün telefonum çaldı, arayan sürekli gittiğim kuaförün sahibi Şenay Hanım'dı. Bana kederli bir sesle, kuaför salonunda çaldığı müzikler için telif ödediği halde ondan daha fazla telif istendiğini ve bunu anlamlandıramadığını söyledi. Konuyu açmak gerekirse, meslek birlikleri umuma açık mekân ve işyerlerinde müzik çalındığı zaman kendilerine telif ödenmesini istiyor. Bu, gayet medeni ve güzel bir uygulama; sanatçılarımızın telifleri böylece toplanıyor ve Türkiye'deki telif mekanizması işlevini yerine getiriyor.

Şenay Hanım bana kuaför salonunda farklı radyoları çaldığını ve genelde müzik albümü yayını yapmadığını söyledi. Buna rağmen MESAM ve MÜYAP'a telif ödüyor. Ancak geçen gün MSG de ondan telif istemiş. Bu gelişme, işletmenin garibine gitmiş; zaten iki meslek birliğine yaklaşık 1.500 TL telif öderken, üçüncüsünün de telif istemesi onları biraz da ürkütmüş. Bu işin sonu ne olacak diye düşünmeye başlamış.

Bu bana da garip geldi; işyerinizde radyo çalışıyorsunuz ve ona rağmen telif ödüyorsunuz, tamam ödeyin, ama kapınızı her gün bir başka meslek birliğinin çalması bence biraz anlamsız. Ben Şenay Hanım'a, işyerinde müzik çaldığı sürece bu telifleri ödemesi gerektiğini, yakında dördüncü meslek birliği MÜYORBİR'in de kapısını çalacağını söyledim. "Eğer ödemek istemezseniz, müzik yayını yapmayın" dedim.

Konu telif ödemek değil, elbet ödenmesi gerekiyor. Ama işyerinizde sadece radyo yayını yapıyorken telif ödemek bana ilginç geldi. "Radyo zaten telif ödüyor, siz işyerinizde radyoyu dinlerken o zaman radyonun da o teliften pay alması gerekmez mi" diye düşündüm. Yani siz işyerinizde bir radyonun yayını kullanıyorsunuz, radyo o yayını için meslek birliklerine bir telif ödüyor, ama siz o işyerinde çaldığınız radyo için de meslek birliklerine telif ödüyorsunuz. Ödenen, 'telifin telifi' gibi bir şey oluyor. "Eğer meslek birlikleri, umuma yapılan radyo yayınından telif alıyorsa; o zaman o teliften radyoya da pay vermesi gerekmez mi" diye düşündüm.

Son zamanlarda epey dostum beni arayıp bu teliften yakındığını söylemeye başladı; ben her zaman, herkese "telif ödenmelidir" diyorum. Ama kafamda bazı sorular yok değil. Mesela bütün dünyada herkes bir tek meslek birliğine telif öderken bizde durum farklı: Türkiye'de tam dört tane meslek birliği sizden para istiyor. MÜYAP, MESAM, MSG ve MÜYORBİR. Ama Avrupa'da öyle değil. Mesela Yunanistan'da bu işleri tek bir meslek birliği yapıyor, o da AEPI. Şimdi iş böyle olunca sizin kapınız dört kez çalınıyor, herkesin farklı bir tarifi var, herkesin farklı bir üslubu var, herkesin farklı bir yoğurt yiyişi var. Biri geliyor anlaşılıyorsunuz para veriyorsunuz, tam telif ödüyor olmanın huzurunu yaşarken tak kapı çalınıyor öbürü geliyor. "Hadi bunu da ödeyeyim" diyorsunuz, sonra Şenay Hanım'ın başına geldiği gibi üçüncüsü de kapınızı çalınca "eee yeter be" diyorsunuz.

Bence bu çok anlamsız bir şey, herkesin bir muhatabının olması gerekir, ama bizim ülkemizde yapılması en zor olan şey ortak bir payda altında buluşmak olduğu için ben meslek birliklerinin de ortak bir payda buluşamamasına şaşmıyorum. Gelelim meslek birliklerine.

MESAM'dan kopan bir grup üyenin kurduğu MSG, müzisyenlerin haklarını MESAM ile beraber temsil ediyor; bence ikisi de iyi çalışıyor, ama neden müzisyenlerin hakkını iki ayrı meslek birliği koruyor onu anlamıyorum. Yapımcıların haklarını koruyan MÜYAP bence aralarında en kurumsal olanı, özellikle Türkiye'de dijital müziğin gelişmesinde büyük katkısı oldu. Ben MÜYAP'ı bir nevi müzik telif konusunun babası gibi görüyorum. MÜYAP baba, diğerleri ise çocukları gibi.

Şarkı söyleyenlerin yani yorumcuların haklarını koruyan MÜYORBİR geçen hafta genel sekreterini seçti, bu seçimlere şans eseri ben de şahit oldum; bana bu meslek birliğinin genel sekreter seçimleri biraz garip geldi, hatta "keşke şahit olmasaydım" dedim kendi kendime. O ekipte çok önemli sanatçılar var; Edip Akbayram, Ahmet Koç, Onur Akın, Ali Kocatepe gibi sosyal hakların en büyük savunucuları var. Bu meslek birliğinin faaliyetlerini önümüzdeki günlerde göreceğiz.

Uzun lafın kısası, Şenay Hanım Türkiye'de telif ödemek isteyen onlarca gönüllüden biri, ama bu insanları da bıktırmamak lazım. Bir meslek birliğine paranızı ödedikten sonra ikinci kapınızı çalarsa "ehh..." dersiniz ödersiniz, sonra üçüncüsü kapınızı çalırca "ne oluyoruz" diyebilirsiniz. Ama bunun da üstüne bir de dördüncüsü kapıyı çaldı mı, "Yeter!" diyebilir insan. Onun için bence meslek birliklerinin tek bir çatı altına girmesi gelecekte mutlaka düşünülmesi gereken bir konu olmalı.